

Utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2026 samt till lagar om ändring av inkomstskattelagen och lagen om beskattningsförfarande

Ärende: VN/11304/2024

Inlämnat via e-tjänsten utlåtande.fi 18.6.2025

Syftet med att utvidga donationsavdraget är att uppmuntra privatpersoner och samfund att öka sina donationer och på så sätt förbättra de mottagande organisationernas möjligheter att skaffa privat finansiering. Genom donationsavdraget eftersträvas att öka donationer som gjorts för att understödja eller främja vetenskap, konst, bevarande av kulturarvet i Finland, ungdomsarbete eller ungdomsverksamhet, motion, idrott eller barns ställning och som annars kanske överhuvudtaget inte skulle ha gjorts.

FDUV, intresseorganisationen för svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning, anser att målet att öka donationer till civilsamhällsorganisationer är värt att stödja. Förslaget utesluter ändå en stor del av social- och hälsovårdsorganisationerna och bör till denna del korrigeras.

I förslaget är endast penningdonationer till syften som stöder eller främjar vetenskap, konst, bevarande av det finska kulturarvet, ungdomsarbete eller -verksamhet, motion, idrott eller barns ställning till en av Skatteförvaltningen utsedd förening eller stiftelse enligt § 57 a avdragsgilla. FDUVs målgrupp består av barn, unga, vuxna och äldre med intellektuell funktionsnedsättning. För en del kan puberteten infalla i ett senare skede än för majoritetsbefolkningen och de flesta behöver stöd livet ut. Samhällets stöd är också starkare för barn och unga - fram till 18 års ålder har barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning större möjligheter att delta i skola och utbildning och fritidsaktiviteter ordnade kopplade till dem, samt till terapier och kommunikationsträning. Från 18 års ålder minskar denna typ av stöd radikalt, vilket innebär att vuxna och äldre personer med intellektuell funktionsnedsättning i allt högre grad blir beroende av tredje sektorns tjänster, så som FDUVs läger- och fritidsverksamhet. Samhället förlitar sig också på att föräldrar och andra närstående stöder upp personen med intellektuell funktionsnedsättning under alla livsskeden,

FDUV

Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi

vilket innebär att också nätverket runt personen med intellektuell funktionsnedsättning behöver stöd.

För donatorer är det mer lockande att styra donationerna till organisationer som uppfyller kravet i lagförslaget. Barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning behöver naturligtvis stöd, men att begränsa de skattefria donationerna till ett viss livsskede försätter vuxna och äldre personer med intellektuell funktionsnedsättning i ojämlik ställning gentemot andra.

Tung byråkrati kan utarma förslaget

Enligt förslaget ska organisationen årligen rapportera till Skatteförvaltningen om alla mottagna donationer, givarna och ändamålet med donationerna samt lämna in verksamhetsberättelse, resultaträkning och balansräkning för det senaste verksamhetsåret. Detta står i direkt strid med målen i regeringsprogrammet och strategin för medborgarorganisationer om att minska den administrativa bördan för organisationer.

Polisstyrelsen övervakar redan all penninginsamling som sker med tillstånd i Finland, och samlar in årsrapporter enligt 12 § i lagen om penninginsamling. Förslaget att utöver detta samla in och identifiera donatorer samt rapportera i den omfattning som anges riskerar att minska organisationernas "mottagningskapacitet". Med andra ord kan den kommande byråkratin kring rapportering förhindra organisationer från att öppet marknadsföra möjligheten att ta emot donationer, eftersom det kräver ökad arbetsmängd i form av insamling av uppgifter om donatorerna och rapportering. Transaktionskostnaderna för att upprätthålla register och system för dessa uppgifter kan göra att möjligheten att ta emot donationer de facto kostar mer än vad det inbringar, vilket får många organisationer att låta bli att marknadsföra möjligheten att ta emot donationer. Detta i sig självt motverkar målet med att öka donationerna till civilsamhället. Därtill ställer vi oss skeptiska till insamling av uppgifter av privatpersoner, med hänsyn till GDPR. Donatorernas vilja att donera kan minska avsevärt om själva donerandet blir tidskrävande och kräver flera steg. Skatteövervakningen av donationsavdrag bör i huvudsak riktas mot givarnas skattedeklarationer, särskilt då det gäller mindre donationer, inte mottagaren. Summan kunde vara till exempel 800 euro, som är gränsen för då en kandidat ska uppge finansiären som finansierat en kandidats valreklam i kommunalval (lagen om kandidaters valfinansiering). Överlappningar mellan årsrapporten för penninginsamlingstillstånd och den årliga rapporteringen till Skatteförvaltningen bör elimineras, och rapporteringen bör kunna ske till båda myndigheterna med en gemensam anmälan.

FDUVs medlemsföreningar ordnar viktig fritidsverksamhet lokalt för personer med intellektuell funktionsnedsättning. En del av dem fungerar långt på frivillig basis och har inte valt revisor, eftersom varken revisionslagen eller föreningslagen kräver det av

FDUV

Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi

dem. Förslaget i § 57 a i inkomstskattelagen att organisationen ska ha en revisor enligt revisionslagen för att kunna motta skattefria donationer motverkar dessa små men viktiga föreningars möjligheter att motta skattefria donationer. Ett penninginsamlingstillstånd kräver inte revisor. Vi anser att alla föreningar med tillstånd för penninginsamling ska omfattas av skattefria donationer.

Annette Tallberg-Hahtela
verksamhetsledare

FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi

FDUV arbetar för frihet, delaktighet, utveckling och valmöjligheter för alla
– också för dem som behöver stöd i vardagen.